

Tiskovina Poština plačana pri pošti 64290 Trzin
1

P.n.
Koroška osrednja knjižnica
"Dr. F. Sušnik"
Na gradu 1
62390-RAVNE NA KOROŠKEM - YU

SLOVENSKI VESTNIK, Torvisersstr. 19, A-9020 Celovec
Zastopnik za YU: ADIT-926, P. P. 171, 61000 Ljubljana

Razgovor z dr. Dularjem

V nedeljo je prišlo v Celovcu do prvega uradnega srečanja med predstavniki osrednjih slovenskih političnih in kulturnih organizacij in novim ministrom za Slovence po svetu dr. Janezom Dularjem. Na sedežu ZSO pa so se predstavniki Zveze slovenskih organizacij in Slovenske prosvetne zveze srečali tudi s predsednikom Kluba koroških Slovencev v Ljubljani.

Mladinski zbor pod vodstvom prof. Mirka Lausseggerja je s pesmimi pozdravil udeležence 33. šolske akademije.

10 let KD „Danica“

Jubilejna prireditev SPD „Danica“ v Šentprimozu je bila praznik za staro in mlado. Tudi vzrok zanjo je bil tehten: proslavili so namreč 10-letnico obstoja kulturnega doma, ki je postal središče raznovrstnega delovanja. Letno ga skoraj 20-krat napolnijo s prireditvami društva, številne pa so tudi vaje, ki potekajo v njem, k temu pa je kulturni dom postal tudi kraj za vse mogoče posvete in sestanke. Za obletnico obstoja so spored poleg domačega mladinskega in mešanega zbora oblikovali še Društvo godba na pihala Šmihel, MoPZ Vinko Poljanec, ansambel Zmeda in učenci glasbene šole. Več na 5. strani.

Slika: Mohar

Trgovski akademiji takoj ustvariti pravno osnovo!

„Šolska skupnost na slovenski gimnaziji ter Združenje staršev odklanjata vsakršno odlašanje in pogojevanje ustanovitve javne dvojezične trgovske akademije z rešitvijo drugih manjšinskopolitičnih vprašanj. Zato in spričo dejstva, da je za to akademijo prijavljenih že nad 20 fantov in deklet in da so priprave v ministrski projektni skupini praktično zaključene, pozivam prosvetno oblast, da šoli nemudoma ustvari pravno zakonsko podlago.“

S temi besedami je ravnatelj ZG in ZRG za Slovence dr. Reginald Vospernik na letošnji šolski akademiji preteklo nedeljo v Celovcu ponovno pozval odgovorne na deželni in zvezni ravni, da prenehajo s politično igro in končno ustanovijo večkrat obljubljen javno dvojezično trgovsko akademijo.

Vospernik je v svojem govoru pred vrsto častnih gostov, med njimi so bili tudi predstavniki šolskih oblasti in političnih strank, poudaril,

da bi bila tudi dvojezična trgovska akademija brez dvoma trden most razumevanja, kot ga že skozi leta slovenska gimnazija gradi s sodelovanjem z drugimi šolami na Koroškem in izven dežele. „V dvojezični trgovski akademiji bi se srečevala oba deželna jezika na povsem enakopravnem nivoju, jezik soseda Italijana pa bo obvezen za vse dijake, ki si želijo pridobiti izobrazbo na tej ustanovi“, je dejal ravnatelj gimnazije Vospernik.

Zahtevo po ustanovitvi javne dvojezične trgovske akademije s šolskem letom 1990/91 je nekaj dni prej podprlo tudi Združenje staršev na slovenski gimnaziji s posebnim pismom zveznemu kanclerju dr. Vranitzkemu ter ministrici za pouk dr. Hawličkovi. Odgovora na obe pismi še ni, možno pa je, da bo že danes – ob zasedanju ministrskega sveta – na Dunaju sprejeta prva odločitev.

O akademiji več v poročilu na 3. strani.

Sosvet za celodnevni radijski program!

Narodnostni sosvet za Slovence je na svoji seji pretekli četrtek na Dunaju soglasno priporočil avstrijski zvezni vladi in ORF uvedbo celodnevnega slovenskega radijskega sporeda in razširitev slovenskih televizijskih oddaj. S tem v zvezi je sosvet tudi menil, naj vlada prispeva tudi finančna sredstva. Na seji so obravnavali še vprašanje javnih dvojezičnih otroških vrtec na južnem Koroškem ter finančni načrt za leto 1991. Več na 2. strani.

Ponovno o razširitvi KOKS-a

Klub slovenskih občinskih odbornikov je na svoji seji pod vodstvom predsednika mag. Petra Waldhauserja ponovno obravnaval vprašanje razširitve Koordinacijskega odbora koroških Slovencev in predlagal ločene razgovore z Zvezo slovenskih organizacij in z Narodnim svetom koroških Slovencev. Kot je znano, KSOO predlaga razširitev KOKS-a v taki obliki, da bi bili poleg ZSO in NSKS vključeni še predstavniki SPZ, KKZ, KEL, SJK, SGZ in KSOO. V prejšnji številki SV smo objavili stališče ZSO, ki predlaga tri možne variante. ZSO je hkrati napovedala razgovore o sestavi KOKS-a oz. o minimalnem narodnopolitičnem programu z vsemi organizacijami.

Srečanje Haider – Peterle

Predsednik nove slovenske vlade Lojze Peterle, ki se je v soboto v Vetrinju pri Celovcu udeležil spominske maše za domobrance, ki so jih v maju l. 1945 Angleži izročili partizanom, se je srečal tudi s koroškim deželnim glavarjem Haiderjem in z njim razpravljal o raznih temah. O praznovanju 10. oktobra na Koroškem je dejal, da je Haiderju izrazil „kritičen odnos do doslejšnjega načina in dosedanjih vsebin praznovanja“. Menil je, da bi bil vesel, če bi bilo mogoče ta dan praznovati tako, „da ne bi bil nihče prizadet“. Svojo udeležbo na letošnjem praznovanju v Celovcu – Haider ga je že uradno povabil! – Peterle ni izključil, je pa poudaril, da bodo o tem razpravljali v slovenski vladi.

Slovensko govoreči socialisti junija že bolj konkretno?

Vprašanje ustanovitve oz. konstituiranja delovne skupine za narodnostne skupnosti znotraj socialistične stranke Avstrije, na Koroškem bi se ta skupina verjetno imenovala „Delovna skupina slovenskih socialdemokratov na Koroškem“ postaja tako za slovenske socialiste kot tudi za celotno koroško SPÖ vedno bolj aktualno.

Po večernem razgovoru predstavnikov iniciativne skupine pod vodstvom Tomaža Ogrisa z Radiš s predsednikom koroške SPÖ dr. Petrom Ambrozyjem pretekli teden v Celovcu, je že v drugi polovici junija pričakovati prve odločilne korake za konstituiranje take delovne skupine.

Kot smo že poročali v naši prejšnji številki, je iniciativna skupina slovenskih socialistov na več pripravljanih sestankih izdelala obširen in uravnotežen organizacijski kot tudi vsebinski načrt za delovanje te skupine znotraj stranke, poleg tega pa ima konkretne predstave o sodelovanju s slovenskimi sturkturami na Koroškem.

Predloženi program delovanja delovne skupine slovenskih oz. slovensko govorečih socialistov znotraj stranke bo po zadnjih informacijah na dnevnem redu že prihodnje seje prezidija in predstojništva koroške SPÖ, tako da je po seji pričakovati konkretno stališče stranke do tega vprašanja.

OBZORNİK

Tomšičeva nagrada Slavku Frasu

LJUBLJANA. Glavni in odgovorni urednik Naših razgledov, štirinajstdnevnik za politiko, gospodarstvo in kulturo, Slavko Fras je pretekli teden prejel „nagrado Toneta Tomšiča za življenjsko delo“.

Visoko odlikovani novinar in kolega je bil na začetku osemdesetih let redni dopisnik „Dela“ na Koroškem in je tako javnost v Sloveniji seznanjal s položajem in problemi slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. S svojim poročanjem o Slovincih na Koroškem ter tudi

o razvoju bilateralnih odnosov med Koroško in Slovenijo pa je Slavko Fras tudi krepil medsebojno zaupanje med prebivalstvom z obeh strani meje.

Tomšičeve nagrade so prejeli še Niko Košir in Drago Vresnik (zlati odličji), Ljerka Bizilj, Branimir Nešovič – kot smo že poročali – vodja slovenskega oddelka ORF v Celovcu Mirko Bagataj, Bojan Veselinović in Darka Zvonar.

Vsem odlikovancem iskreno čestita tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

Srečanje manjšin letos v Osijeku

15. srečanje narodnih manjšin sosednjih dežel bo od 19. do 21. oktobra v Osijeku/Eszek v Jugoslaviji. To je izjavil koordinator Delovne skupnosti narodnih manjšin sosednjih dežel dr. Franci Zwitter st. Tema letošnjega srečanja po demokratičnem preporodu na vzhodu se glasi „Solidarnost narodnih manjšin v procesu demokratizacije in združevanja Evrope“. Srečanja se bodo udeležili tudi predstavniki slovenskih organizacij na Koroškem.

Sosvet za razširitev radijskih in tv-oddaj

Preteklo sredo je na Dunaju zasedal sosvet za slovensko narodno skupnost na Koroškem. Na dnevnem redu so bili okvirni finančni načrt za leto 1991, poročilo sosveta parlamentu o položaju avstrijskih manjšin ter razširitev radijskih in televizijskih oddaj za manjšine v ORF.

Na osnovi zakona mora sosvet vladi predložiti finančni načrt za projekte, ki naj bi jih financirala v prihodnjem letu. NSKS in ZSO sta predložila okvirni koncept za financiranje dejavnosti narodne skupnosti v višini 37 milijonov šilingov, katoliška cerkev pa predlog za financiranje svoje dejavnosti v višini 22 milijonov šilingov. Predlog

bo predložen vladi, ki bo dokončno odločila o višini fin. sredstev za prihodnje leto.

Urad zveznega kanclerja je pripravil poročilo o položaju avstrijskih manjšin, ki ga bo posredoval parlamentu. Sosvet je po daljši razpravi imenoval delovno skupino, ko bo v enem mesecu pripravila dokončno poročilo, saj sedanja verzija za večino članov sosveta ni bila sprejemljiva.

Na predlog predsednikov Grilca in Wieserja je sosvet obravnaval vprašanje razširitve radijskih in televizijskih oddaj za slovensko narodno skupnost na Koroškem. V prvi vrsti gre za celodnevni radijski program. Sosvet je predlog soglasno podprl.

Bilateralna komisija naj razčisti dogodke 1938–1945

V razgovoru za ORF je novi ministrski predsednik Slovenije Lojze Peterle izjavil, da si želi „da v bodoče stikov med Koroško in Slovenijo ne bi več ovirale temne sence preteklosti“. Najavil je, da se bo zavzel za to, da bi razkrili vsa ozadja v zvezi s 191 odvedenimi Korošci, ki so jih partizani ob koncu vojne odgnali v Slovenijo, večji del pa se jih ni vrnil nikoli več. Peterle je v razgovoru z ORF tudi dostavil, da se namerava svojem teh odvedencev „v danem pri-

meru tudi opravičiti. Zato se čutim moralno obvezanega.“

Predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc v izjavi za tisk poudarja, da se ZKP zavzema za ustanovitev bilateralne strokovne komisije, ki naj bi razkrila vsa vprašanja nacionalsocialističnega preganjanja in nasilstva na Koroškem in v Sloveniji.

Iz vidika koroških Slovincov bo pri tem seveda tudi potrebno ugotoviti dejansko odgovorne za izselitev oziroma za pokole številnih slovenskih družin, kot npr. Perš-

Predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser (levo) je novemu ministru za Slovence po svetu dr. Janezu Dularju (v sredini desno) posredoval stališče koroških Slovincov oz. ZSO.

Prvo uradno srečanje z ministrom dr. Dularjem

Preteklo nedeljo se je minister za Slovence po svetu v novi slovenski vladi dr. Janez Dular v Celovcu prvič srečal s predstavniki obeh političnih in kulturnih organizacij na Koroškem. Za ZSO so se pogovora udeležili predsednik dipl. inž. Feliks Wieser, podpredsednik Franc Kukovica in tajnik dr. Marjan Sturm, Slovensko prosvetno zvezo je zastopal tajnik dr. Janko Malle, delegacijo NSKS pa je vodil član predsedstva dr. Pavle Apovnik.

Predsednik ZSO Wieser je uvodoma dr. Janezu Dularju čestital k izvolitvi za to tudi za koroške Slovence pomembno funkcijo in izrazil pričakovanje, da bo nova slovenska vlada slovensko narodnostno skupnost na Koroškem spoštovala kot subjekt. „Pričakujemo, da boste v vseh vprašanjih, ki so v interesu Slovincov na Koroškem, kontaktirali s predstavniki slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem“, je dejal Wieser.

Kot drugo pomembno točko v odnosih med Slovenci na Koroškem in matico je Wieser omenil popolno legalizacijo odnosov na vseh področjih (tudi glede finančne podpore). Nadaljnja točka, katere uresničitev bi bila zaželjena s strani koroških Slovincov, je večja preglednost v politiki republike Slovenije do slovenskih narodnostnih skupnosti, ki živijo izven njenih meja.

Tajnik SPZ dr. Janko Malle je predlagal intenzivirano kulturno izmenjavo med Slovenijo in Koroško.

Minister dr. Janez Dular je poudaril, da je samo dejstvo, da obstaja v novi slovenski vladi ministrstvo za Slovence v zamejstvu in po svetu, dokaz, da hoče Slovenija na tem področju doseči višjo kvaliteto odnosov kot doslej. Strinjal se je z Wieserjevo zahtevo, po kateri bi morala slovenska vlada pri vseh odločitvah upoštevati slovensko manjšino kot subjekt, in dejal, da ne bi bilo nikomur, ne Slovincem na Koroškem in ne v Sloveniji, v korist, če bi morala matica prevzeti vlogo razsodnika. Zato je pozdravil iskanje določenih skupnih točk, ki naj bi omogočale doseči enotna oz. usklajena stališča v eksistenčnih vprašanjih znotraj narodnostne skupnosti.

Koristnega razgovora med ministrom Dularjem in zastopniki koroških Slovincov sta se udeležila tudi predstavnik Kluba koroških Slovincov v Ljubljani, predsednik prof. dr. Bogo Grafenauer in dr. Janez Stergar ter poslujoči generalni konzul SFRJ v Celovcu Franc Mikša.

GLOSA

Zoprno...

O odhajajočem državnem poslancu Zelene alternative Karlu Smolleju v zadnjih dneh krožijo zoprne vesti, ki jih skorajda ni več mogoče preseči. Pred tednom dni je izjavil, da je sam odklonil funkcijo ministra za Slovence po svetu v novi vladi republike Slovenije (ki mu po zanesljivih informacijah nikoli ni bila resno ponujena), sedaj pa se širijo govoriče, da ga namerava na listi za parlamentarne volitve kandidirati celo avstrijska socialistična stranka, na kar pa so v dunajski strankini centrali odgovorili z razumljivim velikim začudenjem.

Toda Karlu Smolleju je „interes“ samo ene velike stranke očitno premalo. Nekemu koroškemu dnevniku je zaupal, da se zanj poteguje tudi druga velika koalicijska stranka, kar je razvidno iz „nedvoumnih signalov“.

V nasprotju s „ponudbo“ iz Slovenije pa se Smolle glede teh novih „signalov“ še ni opredelil oz. dokončno odločil. Morda čaka celo na za Slovence še bolj zoprno tretjo ponudbo? -obs

KRATKE VESTI

Izvolili Habernika

CELOVEC. Na konstitutivni seji strokovnega zastopstva za „zunanjo trgovino“ pri koroški trgovski zbornici je bil za predsednika izvoljen dipl. trg. Joza Habernik. Bil je prvi kandidat liste Alpe-Adria, ki je prvič kandidiral pri volitvah za trgovsko zbornico in v strokovnem zastopstvu za zunanjo trgovino osvojila štiri od 10 mandatov. Za Habernika, poslovodjo Zveze slovenskih zadrug na Koroškem, je glasoval tudi zastopnik skupne liste ljudske in svobodnjaške stranke.

Durnthaler tudi s Slovenci

CELOVEC. Južnotirolski deželni glavar dr. Luis Durnthaler bo 6. junija uradno obiskal Koroško. Na sporedu je tudi srečanje s predstavniki osrednjih slovenskih organizacij na Koroškem v hotelu „Schlos Seefeld“, na katerem naj bi se ob okrogli mizi pogovarjali o problematiki slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Koga je Haider še povabil na ta razgovor (KHD, brambovce itd.?) še ni znano.

Protesti zaradi razdelitve denarja

CELOVEC. Namestnik deželnega glavarja in predsednik koroške SPÖ dr. Peter Ambrozy je zahteval ponoven razgovor o razdelitvi plebiscitnega daru dežele občinam na Južnem Koroškem v višini 40 milijonov šilingov. Ponovna razprava je potrebna zaradi protestov iz okrajev Velikovec, Celovec-dežela in Beljak-dežela, je svojo zahtevo utemeljil dr. Ambrozy.

Industrijalci proti deželnemu prazniku

CELOVEC. Koroško združenje industrijalcev se je izreklo proti predlogu, da bi 10. oktober razglasili za deželni praznik. Kot vzrok za odklonilno stališče navaja, da bi še en dodaten dela prosti dan obremenil gospodarstvo in tudi motil potek dela. Po mnenju združenja bi Koroška plebiscit lahko praznovala na nedeljo pred 10. oktobrom.

Danes o socialnem načrtu za Obir

CELOVEC. Pododbor za finance in gospodarstvo v koroškem deželnem zboru bo danes obravnaval in izdelal predlog vladi za uresničitev socialnega načrta za nekdanje delavce tovarn Obir in Magdalen. Kot smo že večkrat poročali, odpuščeni delavci Obirja še niso prejeli niti šilinga iz od deželne vlade nešteto krat obljubljenega socialnega paketa.

Med gosti: mešani zbor „Gorotan“ iz Šmihela.

Slika: Mohar

Akademija predstavila dejavnost naših dijakov

Kot zadnja leta, si je Zveza na gimnazija za Slovence tudi letos za akademijo našla „partnerja“ na južnem Koroškem: tokrat Šmihel pri Pliberku. Nasploh so se dijaki in tudi profesorji s posebnim projektom letos posvetili tej vasi v Podjuni in preučili tako njeno zgodovino kot tudi sedanost. Rezultate preučevanja so dijaki deloma predstavili v posebnih brošurah, predvajali so diapozitive in jih opremili s poučnim besedilom, še posebej pa je ta povezanost s Šmihelom prišla do izraza tudi na akademiji: v gosteh je bilo kulturno društvo s svojimi pevci in muzikanti.

Sicer so dijaki na letošnji akademiji spet predstavili dosežke svoje glasbene dejavnosti, pripravili so recital o težavah vozačev na delo in o narodni nestrpnosti, ki vlada na Koroškem, skupaj z dijaki višje tehniške šole Beljak pa so posredovali tudi literarne utrinke. Poleg tega je pred-

sednik Zveze absolventov slovenske gimnazije dr. Zdravko Inzko podal tudi spodbudno poročilo o dejavnosti dosedanjih absolventov naše gimnazije in sporočil, da se Zveza absolventov prizadeva za ustanovitev posebnega sklada, ki bi podpiral predvsem socialno šibke dijake.

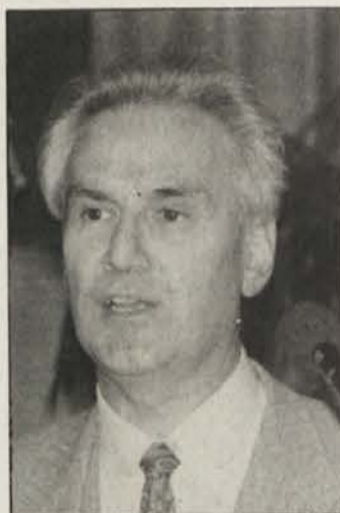
Škoda le, da med nastopajočimi skupinami ni bilo izbranega zbora šole, ki je imel prejšnja leta tako na akademiji kot tudi na nastopih po Sloveniji velik uspeh.

Tako smo slišali le dobro zapete pesmi mladinskega zbora pod vodstvom Mirka Lausseggerja, sicer pa so se predstavili še pevci 6. a in 6. b razreda. V ostalem glasbenem sporedu pa so nastopili še ansambel Korenika, godba na pihala, družina Lipuš ter MePZ „Gorotan“.

Kljub sorazmerno majhnemu deležu gimnazijcev je bilo vendarle škoda, da se je

akademije udeležilo manjše število obiskovalcev kot v letih poprej. Škoda pa morda tudi, da je tudi geslo „Gremo v ves“ bolj oznanjalo povezavo gimnazije s kakšnim rožanskim društvom, saj gremo k Šmihelčanom vendar v „vas“, in ne v „ves“.

ma

Ravnatelj slovenske gimnazije dr. Reginald Vospernik.

Andreja Kumer in Krista Kuchling sta recitirali.

Predsednik KPD Šmihel Karl Gril se je gimnaziji zahvalil za vabilo k sodelovanju, predvsem pa poudaril, da je delo dijakov na vasi tudi Šmihelčane pripeljalo do novih spoznanj: „Vaše delo nas je razgibalo, hkrati pa tudi utrdilo vez med podeželjem in gimnazijo!“

HEUTE
IM Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

SLOVENSKI
VESTNIK

„Alle Ursachen und Wirkungen der NS-Gewaltherrschaft aufklären!“

Zu der Ankündigung des neuen Ministerpräsidenten der Republik Slowenien, Lojze Peterle, die Frage der Verschleppten aufzuklären und sich gegebenenfalls bei den Anhörigen zu entschuldigen, erklärte der Obmann des Verbandes der Kärntner Partisanen/Zveza koroških partizanov, Janez Wutte-Luc, daß sein Verband für die Einsetzung einer bilateralen Fachkommission eintrete, die alle Fragen der nationalsozialistischen Vertreibung und Gewaltpolitik in Kärnten und Slowenien rücksichtslos aufarbeiten sollte.

Aus der Sicht der Kärntner Slowenen werden dabei auch die Fragen zu klären sein, wer in Kärnten verantwortlich war für die Aussiedlung zahl-

reicher slowenischer Familien bzw. für die zahlreichen Massaker an slowenischen Familien, wie etwa der Peršman- oder Hojnik-Familie. Der Verband der Kärntner Partisanen ist der Meinung, daß es an der Zeit wäre, kritisch und selbstkritisch die Frage von Ursache und Wirkung in den Jahren zwischen 1938 und 1945 aufzuarbeiten.

„Die Kärntner Politik sollte sich am slowenischen Ministerpräsidenten ein Beispiel nehmen und von sich aus demutvoll und selbstkritisch zu den Ereignissen der nationalsozialistischen Gewaltherrschaft in Kärnten Stellung beziehen“, heißt es abschließend in der Presseaussendung des Verbandes der Kärntner Partisanen.

Peterle kritisch zu 10.-Oktober-Feiern

Der neue slowenische Regierungschef Lojze Peterle, der am vergangenen Samstag überraschend an einer Gedenkmesse für die im Mai 1945 von den Engländern an Jugoslawien ausgelieferten Domobrancen in Viktring/Vetring teilnahm, hat sich im Rahmen eines informellen Treffens mit dem Kärntner Landeshauptmann Haider kritisch zu den bisherigen 10. Oktober-Feiern in Kärnten,

sowohl was deren äußerliche Form wie auch die Inhalte anbelangt, geäußert. Es würde ihn freuen, wenn es zu Feiern kommen könnte, durch die sich keiner negativ betroffen fühlen würde. Eine Teilnahme an der Abstimmungsfeier im Oktober schloß Peterle nicht ausdrücklich aus, betonte jedoch, daß diese Frage vorher in der slowenischen Regierung abgeklärt werden müsse.

Slowenen-Beirat einstimmig für ganztägiges slowenisches Radio

Der Beirat für die slowenische Volksgruppe beim Bundeskanzleramt hat in seiner letzten Sitzung in Wien der österreichischen Bundesregierung und dem ORF die Einführung eines ganztägigen slowenischen Radioprogrammes für Kärnten empfohlen. Die Empfehlung erfolgte einstimmig.

Ebenfalls einstimmig sprachen sich die 16 Beiratsmitglieder aus den beiden Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen, der Kirche sowie von SPÖ, ÖVP und FPÖ für die Ausweitung der slowenischen TV-Programme für Kärnten aus. An der Fi-

nanzierung der slowenischen TV- und Radioprogramme sollte sich auch die Bundesregierung beteiligen, wurde betont.

Kunstführer

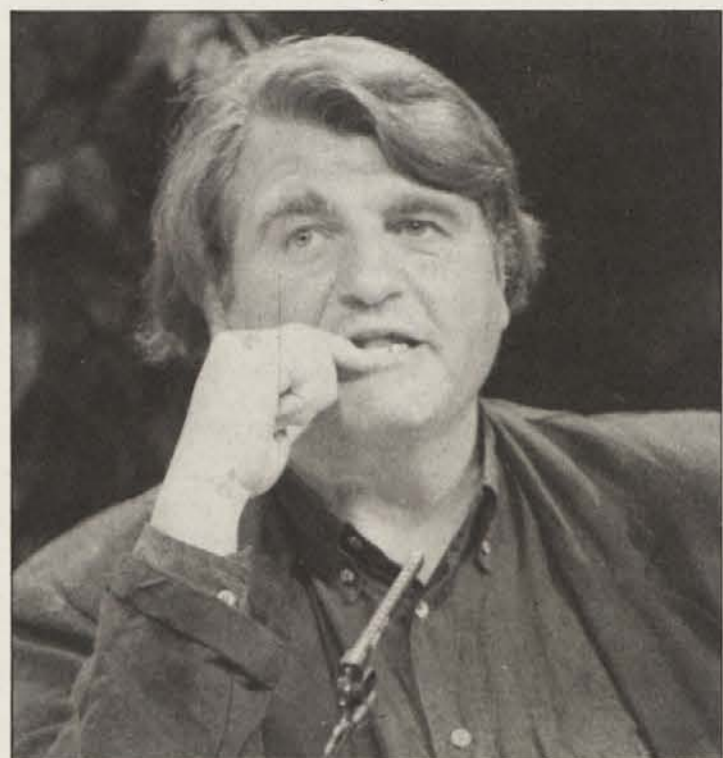
In Ljubljana (Slowenien) ist das Buch des Autors Dr. Nace Šumi „Slowenen – Kunstführer“ herausgekommen. Das Werk umfaßt 320 Seiten, 250 Fotografien und 50 Landkarten von jenen Gebieten, die durch natürliche und kulturelle Denkmäler bezeugen, daß sie von autochthonen Slowenen bewohnt werden.

Slowenische Sozialisten: Schon im Juni Vorentscheidung in der SPÖ?

Nach dem Gespräch der Initiativgruppe „Slowenische Sozialisten in der SPÖ“ mit dem Kärntner SPÖ-Landesparteivorsitzenden Dr. Peter Ambrozy vergangene Woche in Klagenfurt/Celovec ist die Behandlung der Frage der Formierung bzw. Konstituierung einer „Arbeitsgruppe slowenischsprechender Sozialdemokraten in den Spitzengremien der Kärntner SPÖ noch im Verlauf des Monats Juni zu erwarten.

Wie bekannt, hatte sich die Initiativgruppe, bestehend

aus Kärntner Slowenen, die in der SPÖ organisiert sind, zum Ziel gesetzt, sowohl innerhalb der SPÖ wie auch im Kontakt mit den Strukturen der slowenischen Volksgruppe in Kärnten zum Nutzen der Kärntner Slowenen und der SPÖ tätig zu sein und am Aufbau eines Klimas der Toleranz, der Verständigung und eines interethnischen und multikulturellen Zusammenlebens mitzuwirken sowie auch diesbezügliche Signale von Kärnten aus für das übrige Österreich zu setzen.

Peter Turrini je predstavil svoje novo delo.

Slika: Mohar

Provinca vsepovsod...

„Dva jezika, dve kulturi, en izziv“ je uredniško vodilo Založbe Drava, ki s tem skuša streči prostoru, v katerem živimo. Pomemben del takega založniškega programa je poleg objavljanja izvornih del v obeh jezikih prav gotovo tudi prevajanje literature obeh narodov in s tem prispevek k boljšemu spoznavanju „tujega“. Po prevodu Kosmačevega „Pomladnega dneva“ v nemščino je zdaj slovenske bralce dosegla Turrinijeva pesniška zbirka „Ein paar Schritte zurück/Nekaj korakov nazaj“ v prevodu slovenskega pesnika in dramatika Ervina Fritza.

VIDA OBID

Turrinijeve pesmi so pesmi generacije, ki se je ob koncu šestdesetih let začela upirati družbenih normam. Kot otrok italijanskega priseljence je še prav posebno občutil norme in izobčenje iz vaše družbe. Dobršen del pesmi je posvetil svojemu

*Svoje sovražnike
bi rad
tako dolgo ljubil,
dokler se ne bi zrušili
od moje ljubezni.*

*Svoji prijateljici
bi rad
tako dolgo odpustil,
dokler ne bi obupala nad
svojo pokvarjenostjo.*

*Svojim prijateljem
bi rad
tako dolgo pomagal,
dokler ne bi sprevideli
svoje nesposobnosti.*

*Na vse kriplje
si prizadevam biti
dober človek.*

Peter Turrini

očetu, ki je največkrat molčal in delal.

Prevajalec Ervin Fritz se je dela lotil s tankočutnostjo, rezultat pa resnično izpolnjuje vrzel v slovenskem pesništvu, kar je prevajalec ob predstavitvi tudi sam poudaril. Pesmi izžarevajo človekovo ranljivost, rane konkretno poimenujejo, pa tudi okoliščine, ki so jih zade-

jale. Nepoetične vsakdanje muke izraža v poetičnem jeziku, ki ga v slovenščini na to temo nismo vajeni, saj se pesniki z intimnostjo slovenskega jezika kaj radi odmaknejo od individualnosti v individualizem ali iz realnosti v banalnost.

Na predstavitvi je urednica Založbe Drava dr. Helga Mračnikar Turrinijeve pesmi uvrstila v zakladnico svetovne literature, čeprav je avtor po svojih izjavah s to pesniško zbirko nameraval storiti nekaj korakov nazaj v provinco, v dejansko koroško provinco in v provinco svojega jaza, da bi se spoprijel z njo. Pri številnih branjih po Evropi pa se je lahko prepričal o tem, da se človek s tako provinco ubada v vseh družbah.

Da se glede provincializma še ni dostikaj spremenilo, so pokazale tudi nekatere reakcije na Turrinijevo branje iz njegovega najnovejšega dramskega dela „Tod und Teufel“, ki bo letos jeseni prvič uprizorjeno. Najbolj razširjeni avstrijski dnevnik malega formata s svojo dvojno moralo in nagico na vsaki peti strani že vnaprej pričakuje in napoveduje škandal ter bogoskrunstvo. Turrinijeva umetnost pa je resnično v tem, da mu uspe dostojno in z veliko spoštljivostjo orisati ljudi, ki so na robu eksistence. Še tako odvrtna figura izžareva simpatijo in nekaj človeškega, prav tako pa imajo tako imenovani „dobri karakterji“ temne lise. Opaziti je, da Turrini z vsemi liki, ki jih ustvarja, živi, jih ljubi, kakor je sam rekel.

Dolenjske toplice: srečanje z ustvarjalnostjo Slovencev

Nekdanji izseljenski piknik, ki so ga za Slovence po svetu več let prirejali v Škofji Loki, je preživel; nadomestila ga je nova, širša prireditev, ki naj bi združevala še več Slovencev in vključevala tudi slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, Štajerskem, v Italiji in na Madžarskem. Imenuje se „Srečanje v moji deželi“, prvič pa so jo pripravili lansko leto v Dolenjskih toplicah pri Novem mestu. Letos pa organizatorji srečanja, ki bo potekalo od 23. junija do 7. julija v glavnem spet v Dolenjskih toplicah, pričakujejo še večji uspeh in še več udeležencev.

Na tiskovni konferenci v Celovcu so člani organizacijskega odbora „Srečanja v moji deželi“ ob prisotnosti predstavnikov Slovenske prosvetne zveze in Krščanske kulturne zveze predstavili program prireditev za Slovence v Sloveniji in po svetu in posebej poudarili interes organizatorjev za večjo udeležbo na srečanju iz tako imenovanega slovenskega zamejstva. To pa tudi zato, ker bo program letošnjih prireditev v mnogočem bogatejši kot na prejšnjih srečanjih, posebno kar se tiče vsebinski plati. Letošnje srečanje naj bi bilo namreč obširen prikaz bogate ustvarjalnosti Slovencev v Sloveniji in po svetu.

Prvič v Sloveniji in morda tudi v svetu bodo predstavljeni naporji Slovencev za ohranitev kulture in jezika na vseh kontinentih, nič manj zanimiva in pomembna pa ne

bo tudi razstava slovenskih učbenikov iz prekomorskih dežel, na kateri si bo mogoče ogledati zelo različne pristope in izpeljave šolskih programov učenja materinščine. Razstava slovenskih učbenikov oz. drugega slovenskega šolskega gradiva v tako imenovanem zamejstvu pa bo po mnenju organizatorjev zagotovo ena glavnih tem prihodnjih srečanj.

V idiličnem okolju Dolenjskih toplic bo od 23. do 30. junija potekala 1. likovna kolonija slovenskih likovnih umetnikov po svetu, katere se bosta udeležila tudi koroška Slovenca Valentin Oman in Rudi Benetik. V Novem mestu pa bo razstava slovenskih likovnih umetnikov po svetu, na kateri bodo poleg Omanovih in Benetikovih razstavljena tudi dela Franceta Goršeta, Ivana Jagerja, Božidarja Kramolca, Fran-

ceta Ahčina, Baretta Remca, Staneta Rapotca in drugih pomembnih slovenskih umetnikov iz prekomorskih dežel in zamejstva.

V sporedu letošnjega „Srečanja v moji deželi“ je nadalje razstava „Ana Praček Krasna – življenje in delo v dveh domovinah“ v kulturnoinformacijskem centru v Križankah v Ljubljani (otvoritev 2. 7.), literarni večer slovenskih pisateljev, pesnikov in mislecev iz zamejstva in iz slovenske diaspore v Društvu slovenskih pisateljev v Ljubljani (3. 7.), znanstveni simpozij „Načini in perspektive delovanja Slovencev doma in po svetu“ in večer pevskih zborov v cerkvi Sv. Ane v Dolenjskih toplicah (6. 7.).

Višek in hkrati zaključek „Srečanja v moji deželi“ bo 7. julija v Dolenjskih toplicah z osrednjo prireditvijo, ki se bo začela z mašo slovenskega nadšofa dr. Šušterja in iztekla v družabnosti. Sodelovanje na osrednji prireditvi so že obljubili znani pevci, glasbene skupine, folklorne skupine, pevski zbori in igralske skupine iz vseh koncev sveta.

Dolenjske toplice pristrčno vabijo tudi koroške Slovenke in Slovence. **Ivan Lukan**

Prizor s kapelske premiere „Umor v katedrali“

Slika: Rulitz

Skušnjave in mučeniška smrt

V petek je bila v farni dvorani v Železni Kapli premiera svečane igre „Umor v katedrali“ po T. S. Eliotu. V prevodu Vena Tauferja je igro uprizorila igralska skupina SPD Zarja, zrežiral pa jo je župnik Poldej Zunder. Igra o uboju canterburyjskega nadškofa Tomaža Becketa je bila napisana leta 1935 in jo v zadnjem času vse pogosteje uprizarjajo. Kapelska igralska skupina v celoti je prikazala dobro igro, izstopal pa je Branko Korotaj, ki je prepričljivo upodobil nadškofa.

Nadškof, ki je bil sprt z angleškim kraljem zaradi konfliktov med državnimi in cerkvenimi nalogami, se je vrnil iz izgnanstva k svojim ovčicam, kjer pa ga je čakala mučeniška smrt. Pojavijo se

štirje skušnjavci in medtem ko Becket brez težav zavrača želje po oblasti in strasti, ga vizija o mučeništvu in večni slavi najbolj prevzame. Ko pridejo na denj štirje kraljevi vitezi, ukaže na stečaj odpreti vrata stolnice.

Vloge skušnjavcev in vitezov so zaigrali Pepi Oraže, Andi in Vili Ošina ter Franci Sadolšek. Katedralni duhovniki so bili Franci Lipuš, Ciril Oraže in Erhard Ošina, glasnik pa Pepi Novak. Preprosto ljudstvo je predstavljal zbor canterburyjskih žena, ki je dejanje komentiral.

K učinkovanju predvsem jezikovno dobre premiere so v veliki meri prispevale scena, glasba in maske. Ozadje ustvarja docela predelan

mrtvaški ples iz primorskega cikla Valentina Omana, ki se po substanci logično spoji z igro in naslikane figure postanejo nemi del dogajanja na odru. Za primerno glasbo, polno slutenj bližajoče se smrti, je poskrbel Gabriel Lipuš, za maske – in pri tem je posebne omembe vreden zbor žena – sta poskrbeli Breda Varl in Anica Fugger. Osvetljeval je Tomi Ošina, ki pa nikakor ni imel lahkega posla, saj se je zaradi pomanjkljive opreme včasih ta ali oni igralec znašel v polmraku.

Številni gledalci v polni dvorani so trud igralcev in sodelavcev nagradili z bučnim aplavzom in želimo si, da bodo Kapelčani s tem komadom še večkrat nastopili.

Franc Rulitz

Stebri za bodočnost: pevci in pevke mladinskega zbora „Danica“

Sliki: Mohar

Deset let pod lastno streho

„Mačehovsko obnašanje in omalovaževanje slovenske kulture s strani občinskih in deželni oblasti sta mnoge naše slovenske rojake iz šentprimoškega območja spodbudili, da so se odločili ustvariti osnovne pogoje, ki nam Slovencev v neenakopravnem položaju v tej deželi vendar dajejo možnosti za ohranitev in razvoj kulture ponižanega in teptanega naroda. To je hiša kulture, na katero smo lahko ponosni, na estetiko njenih prostorov, na nastajanje posebnega načina življenja in celo uglajenega obnašanja ter medsebojnega komuniciranja.“ Tako je v svojem govoru poudaril tajnik Slovenske prosvetne zveze dr. Janko Malle, ko smo skupno s SPD „Danica“ v Šentprimozu praznovali desetletnico odprtja kulturnega doma.

In dejansko so bile to prave besede ob jubileju, pravšnje prav zato, ker je domačinom ob pomoči Slovencev z obeh strani meje uspelo postaviti osnovo za kulturno in tudi narodno preživetje v tem južnokoroš-

kem kraju. To potrjujejo že sami podatki o dejavnosti, o čemer je lahko poročal predsednik „Danice“ Stanko Wakounig. Temu pa je pritril tudi občinski odbornik GL Francej Starc, ki pa je hkrati tudi pozval občino, da podpre delovanje Danice in vzdrževanje kulturnega doma. To pa je bil zelo umesten poziv, saj se je le nekaj minut pred tem podžupan Orasch pohvalil, da bo občina prispevala 50.000 šilingov za potrebno sanacijo strehe doma, dejan-

ska pa je ta vsota le posebna dotacija iz deželnih sredstev, občina pa je še vedno gluha za potrebe in dosežke „Danice“.

Najboljši dokaz za uspešno delovanje društva je bil zagotovo njegov mladinski zbor, ki je dokazal, da je „Danica“ na pravi poti. Praznik pa je uspel tudi zaradi številnosti nastopajočih, pa tudi zaradi prisrčnosti, s katero so društvu uspehe v prihodnje zaželeli med drugimi tudi prijatelji iz Žreč in Šentjurja.

-ma

Zelo kakovosten Daničin mešani pevski zbor.

Koncert skupine „PLEVEL“

V četrtek, 31. maja 1990 ob 20. uri bo v organizaciji SPZ v Mladinskem domu v Celovcu, Mikschallee 4 nastopila glasbena skupina Plevel, katere motor je mladi slovenski glasbenik Gabriel Lipuš. Njena glasba vsebuje različne elemente jazza, popa in šansonov. Kakovost koncerta zagotavljajo člani skupine (G. Hofbauer, M. Lackner, G. in R. Lenart, G. Lipuš in G. Prix), ki imajo poleg talenta in ljubezni do glasbe tudi glasbeno izobrazbo.

Med koncertom pa bo nastopila še plesna skupina osnovne šole Prežihov Voranc z Raven.

Slovenski pesniki v Parizu

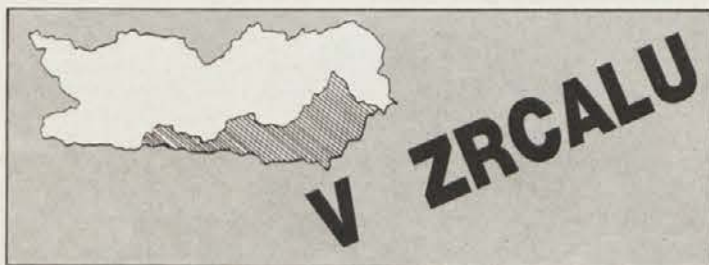
Verjetno bi bil film, ki bi ga posneli na to temo, črno-bel, brez barvnega razkošja in brez iluzionističnega blišča.

Približno tako so se namreč v ponedeljek, 21. maja predstavili tudi Slovenci v kulturnem centru Georges Pompidou v Parizu. V okviru prireditve „La revue parlée“ so en cel dan posvetili slovenski sodobni literaturi in umetnosti ter kulturnim odnosom med Slovenijo in Francijo. Glavno posredniško vlogo je, kot že večkrat v podobnih primerih, imel Evgen Bavčar, ki je skrbel tudi za to, da sta se poleg literature in umetnosti iz Slovenije enakovredno predstavili tudi koroška in tržaška slovenska literatura.

Korošce je gostil Avstrijski kulturni inštitut, ki je poleg italijanskega in jugoslovan-

skega kulturnega inštituta, Društva slovenskih pisateljev, Direction du Livre et de la lecture in l'Association Dialogue entres les cultures prevzel pokroviteljstvo nad to prireditvijo. Slovenci so z referati, diskusijami in z brnji (francoske prevode tekstov sta brala igralca Rosine Young in blaise Gautier) razložili svojo specifično zgodovinsko, kulturno in politično situacijo, k temu pa so svoje prispevali tudi informativni priročniki in razstava knjig. Prireditev je bila v celoti zanimiva, ponekod celo napeta, saj so se ob nastopih pokazale tudi različnosti in razmejitev med Slovenci, obenem pa njihov velik kulturni napor.

Korošce so zastopali Jani Oswald, Fabjan Hafner, Maja Haderlap in Janko Ferk.

Razvojni program KSOO za Velikovec

VELIKOVEC. – Klub slovenskih občinskih odbornikov, ki je na krajevnih sestankih razpravljal o celostni problematiki okraja Velikovec, je zdaj deželni vladi in javnosti predložil osnutek za razvojni program, ki še posebej upošteva obrobno lego celotnega okraja. Cilj tega osnutka je, da bi deželna vlada, kot je to storila npr. za okraj Šentvid, sprejela zakon o razvojnem programu tudi za Podjuno oziroma za velikovski okraj.

Glavni cilj osnutka KSOO je preprečevanje odseljevanja, temu pa naj bi služila cela vrsta ukrepov. Tako naj bi se osrednje naselje Dobrla vas razvilo tako, da bo lahko opravljalo svojo regionalno funkcijo tudi kot razvojni center za južna območja okraja. Smiselno isto velja tudi za Železno kaplo in Pliberk. Sinča vas pa naj bi se zaradi svoje industrijske razvitosti dolgoročno razvila v center, medtem ko naj bi manjša središča (npr. Šmihel, Globasnica,...) dobila možnost, da obdržijo svojo vlogo kot oskrbovalni centri za bližnjo okolico.

V zvezi z javnimi ustanovami Klub slovenskih občinskih odbornikov poudarja, da mora biti splošni razvojni program prilagojen tudi naselitveni strukturi slovenske narodne skupnosti, Ustanove socialnega in zdravstvenega skrbstva (zdravilišča, domovi za ostarele,...) pa bi bilo po mnenju KSOO treba locirati predvsem v prostoru Železne Kaple. Za športno udeleževanje prebivalstva pa naj bi večnamensko športno dvorano zgradili v Dobrli vasi ali Pliberku.

Med delnimi cilji KSOO v programskem osnutku navaja potrebo po izgraditvi tinske deželne ceste, boljšo železniško zvezo med Celovcem in Pliberkom (tudi v poznih večernih urah), priključek na južno avtocesto pa je po mnenju KSOO treba predvideti na območju Velikovca ali zahodno od njega. KSOO tudi poudarja, da je treba zavarovati nahajališča pitne vode v masivu Pece (ne pa izgraditi turistični center), sicer pa je treba pospešiti gradnjo in obratovanje naprav za daljinsko ogrevanje. Pomembna je tudi izgradnja infrastrukture za kulturno udeleževanje, ustanovitev nadaljnjih poklicnoizobraževalnih šol v prostoru Dobrle vasi, predvsem pa podpora kmečkim skupnostim in zadrugam, zlasti takim, ki se prizadevajo za povečanje kmečkega dohodka z uvajanjem alternativnih pridelkov in ukrepov za večjo prodajo.

S pesmijo v vigred

PLIBERK. – Sveži glasovi „Mlade Podjune“ so oblikovali začetek vigrednega koncerta Mešanega pevskega zbora „Podjuna“ – Pliberk in dokazali, da zbor skrbi tudi za naraščaj. Tudi sama „Podjuna“ je dokazala, da zaslužno slovi kot kvaliteten zbor. Pod vodstvom Toneta Ivartnika je zbor zapel tudi nekaj novih pesmi. Kot gostje so nastopili člani Koroškega okteta z Raven, še posebej pa je navdušila otroška folklorna skupina iz Globasnice. Škoda le, da je bilo v dvorani nekoliko nemirno. SPZ je zastopal dr. Gustav Brumnik, Herman Germ pa je v imenu prireditelja vsem zaželel pomlad tudi poleti, jeseni in pozimi.

Na sliki vidite pravo senzacijo: Emil Ogris, ki dela pri Dravskih elektrarnah (ÖDK) na Bistrici v Rožu, je razvil pogon za avtomobil, ki črpa „gorivo“ tako rekoč neposredno od sonca. Gre namreč za električni avtomobil, ki ga ženejo akumulatorji, ki se napajajo s pomočjo sončnih kolektorjev. Emil Ogris pa se je ob svoji ženi Anni udeležil tudi avstrijskega tekmovanja avtomobilov na „sončni pogon“ Austro Solar, ki se je končala ob Baškem jezeru. Zakonca sta si bila tokrat konkurenta – Emil je nastopil za ÖDK, Anna za Kelag –, sicer pa skupaj snujeta že nove načrte...

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV SLOVENIJA	TE DNI NA TELEVIZIJI
TO 29.5.	9.30 Angleščina; 10.30 To je zabava; 12.35 Šport v ponedeljek; 13.30 Aktualno; 14.10 Zaklad v jezeru sladkorja; 15.30 Otroški spored; 16.00 Oddaja za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Dom za živali; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Univerzum: življenje po ognju; 22.10 Pogrešan v Čilu; 0.10 Aktualno; 0.15 Zahodno od Santa Feja.	16.40 Leksikon umetnikov; 16.45 Kolesarska dirka po Avstriji; 17.00 Šolska televizija; 17.30 Orientacija; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Evrovizijski natečaj mladih glasbenikov; 22.45 Cafe Central – neposredno iz Prage.	9.00 Mozaik; Zgodbe iz školjke; Šolska tv; Kmečki upori na Slovenskem; 10.05 Vzemi si čas, ne življenje; 10.50 Sedma steza; 11.05 Osmi dan; 15.00 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.45 Mozaik; 17.50 Spored za otroke; Lonček kuhaj, Periskop; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Moja poslednja sanja; 21.05 Cirkum musica; 22.05 Dnevnik.	 <p>Pogrešan po puču v Čilu Torek, 29. 5. 1990, TV A1, 22.10 – Za Čile kar vsakdanji dogodek, za glavnega igralca filma Jacka Lemmona pa nevsekdanji nastop: takoj po puču proti demokratični vladi Allendeja v Čilu in začetku novega vala nasilja proti prebivalstvu izgine tudi ameriški žurnalista Horman. Njegova žena nato prosi žurnalistovega očeta, naj ji pomaga. Oče, konservativni podjetnik, na kraju samem spozna grozote in krutost fašističnega režima Pinocheta.</p> <p>Uspešen z ljubeznimi Blanke Četrtek, 31. 5. 1990, TV LJI, 22.20 – Eden izmed nadarjenih slovenskih filmskih režiserjev je zagotovo tudi Boris Jurjašević. Tri leta po nastanku zgodbe Kronika neumnosti je presenetljivo posnel celovečerec Ljubezni Blanke Kolak, v katerem najdemo le rahle povezave z njegovim debutom. S tem filmom se je predstavil kot izkušen filmski ustvarjalec, ki suvereno obvlada filmske zakonitosti. In nastal je celovit film, ki nikakor ne deluje kot prvelec.</p> <p>Nagajivi Švejk Četrtek, 31. 5. 1990, TV A1, 22.10 – Kdor ga pozna, se ne more upreti da ga ne bi gledal; kdor pa ga še ne pozna, ga bo vzbudil. Pridnega vojaka Švejka namreč, v vlogi katerega je dosegel svoj višek tudi Fritz Muliar (na sliki).</p>
SR 30.5.	9.30 Francoščina; 10.30 Marija se bori z angeli; 12.20 Veliko veselje z jedjo; 13.05 Aktualno; 13.45 V svetu živali; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Dom za živali; 19.22 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Zapuščina Guldenburgov; 21.00 Pogledi s strani; 21.10 Zlo pod soncem; 23.00 Priznajte, dr. Corda.	16.55 Leksikon umetnikov; 17.00 Od inflacije do stabilnosti; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Nevidni zidovi; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Šport; 22.30 Teleskop; 23.15 Prerekanja – poskusi z živalmi; 0.10 Aktualno.	9.00 Spored za otroke: Nana, mala opica, Moja poslednja sanja; 15.00 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.40 Poslovne informacije; 16.45 Tone Demšar; 18.05 Spored za otroke: Žaba v črnliniku, Pisma iz tv klobuka; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Misijon, angl. film; 22.15 Dnevnik; 22.35 Tuje pesmi, tuji obrazi; 23.20 Sova – Skrivni predal.	
ČE 31.5.	9.30 Dežela in ljudje; 10.30 Priznajte, dr. Corda; 13.00 Aktualno; 14.25 Batman; 15.30 Otroški spored; 16.00 Oddaja za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Dom za živali; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Show-mix; 21.45 Vstopite; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Dogodivščine dobrega vojaka Švejka; 23.10 Aktualno; 23.15 Pot navzgor.	15.25 Leksikon umetnikov; 15.30 Kolesarska dirka po Avstriji; 17.15 Odkritja pod vodo; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 9.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepolitični report; 21.05 Spekter: Ferdinand Raimund; 21.50 Vzhod v Benetkah; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Klub 2.	9.00 Spored za otroke: Grizli Adams, Šolska tv, Kulturna dediščina; 15.00 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.40 Poslovne informacije; 16.45 Mozaik, Potrta duša v zdravem telesu; 18.00 Spored za otroke: Ciciban, dober dan; Ovčar Hobo; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Vnovič v Birdesheadu; 22.00 Dnevnik; 22.20 Ljubezni Blanke Kolak, slov. film.	
<h2>RADIO KOROŠKA</h2> <p>18.10–19.00</p> <p>Torek, 29. 5. Partnerski magazin</p> <p>Sreda, 30. 5. Glasbena središča</p> <p>Večerna 21.05–22.00: Knjižničarstvo pri nas in pri sosedih</p> <p>Četrtek, 31. 5. Rož–Podjuna–Zilja</p>		<h2>„Odprtost za Evropo ali regionalna izolacija?“</h2> <p>Diskusijski večer na temo „Regionalna izoalocija ali odprtost za Evropo?“ je dobil zgodovinsko razsežnost. Diskusija je bila namreč neposredno po imenovanju nove slovenske vlade, že zvečer pa sta v Tinjah spregovorila minister za gospodarstvo dr. Jože Mencinger in minister za Slovence po svetu dr. Janez Dular. Nadaljnji predstavnik iz Slovenije je bil slovenski mislec in filozof Taras Kermauner. Iz koroškega vidika so o političnem, gospodarskem in kulturnem sodelovanju med Slovenijo in Koroško razpravljali: poslovodja Zveze slovenskih zadrug dipl. trg. Joza Habernik, vodja oddelka za zunanjo trgovino pri trgovski zbornici dr. Arnulf Schatzmayr, deželni poslanec mag. Peter Kaiser in predsednik KKZ dr. Janko Zerzer. Nekaj misli, izrečenih na diskusiji v Tinjah, Vam bomo posredovali v večerni oddaji koroškega radia v sredo, 6. junija med 21.05 in 22.00.</p>		

Možnosti študija v Sloveniji

Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo že od leta 1976 dalje štipendira študente iz zamejstva ter otroke slovenskih izseljencev, bodisi na srednjih šolah, predvsem pa so štipendije namenjene študiju na višjih in visokih šolah v Sloveniji.

V letošnjem šolskem letu štipendiramo 42 študentov iz Tržaške pokrajine, 11 študentov iz Koroške, 8 študentov iz Porabja ter 19 izseljencev.

V tej kratki informaciji bi radi opozorili predvsem na možnosti in pogoje za študij v Sloveniji. Avstrija in Jugoslavija sta v letu 1977 sklenili sporazum o vzajemnem priznavanju zaključnih spričeval srednjih šol, v letu 1980 pa sta sklenili tudi sporazum o vzajemnem priznavanju visokošolskega študija.

V primeru, da študent izbere v Sloveniji tako študijsko smer, ki ni recipročno priznana, tedaj se mu spričevalo v Avstriji prizna na podlagi predpisov, ki v republiki Avstriji urejajo v tujini opravljene študije.

Ostali pogoji in možnosti za študij v Sloveniji so naslednji:

- študentje iz zamejstva dobijo štipendijo RKVITK, če k prošnji za štipendijo priložijo priporočilo ene od osrednjih slovenskih organizacij (na Koroškem);
- študentje iz zamejstva imajo prednost pri sprejemu v študentske domove;

- zamejski študentje ne opravljajo sprejemnih izpitov za vpis na višje in visoke šole, razen za študij medicine in stomatologije (vendar tudi tu po drugačnih kriterijih – v začetku meseca julija); kot vsi ostali pa morajo opravljati preizkus nadarjenosti na umetniških smereh – roki za preizkus nadarjenosti so že v mesecu juniju in juliju (Akademija za likovno umetnost, Akademija za glasbo, Akademija za gledališče, radio, film in televizijo, Arhitektura) ter na Fakulteti za telesno kulturo.

Druga možnost, ki jo omogoča meddržavni sporazum med Jugoslavijo in Avstrijo, je ta, da študentje iz Koroške izkoristijo polletno ali enoletno štipendijo v Sloveniji, medtem ko so redno vpisani in študirajo na kateri od avstrijskih univerz. Doslej so te štipendije izkoristili pred-

vsem študentje, ki študirajo v Avstriji slavistiko ali katero od nacionalnih ved, ter so med pol ali enoletnim študijem v Ljubljani izpopolnili svoje znanje oz. pripravili gradivo za svoje diplomsko delo.

Kdor se v šolskem letu 1990/91 namerava odpraviti na študij v Slovenijo ali želi kaj več informacij o tem, naj se čimprej obrne pisno ali kar po telefonu na Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, Ljubljana, Župančičeva 6 (na ime Viljana Lukas – telefon 061/331-411), razpis z vsemi vpisnimi pogoji pa lahko dobi v tajništvu svoje šole.

Vsem letošnjim maturantom želimo uspešno maturo ter ustrezno izbiro nadaljnje študijske poti.

Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo

Zveza koroških partizanov vabi na tradicionalno

tovariško srečanje

vseh demokratov in antifašistov, ki bo v **nedeljo, 24. 6. '90 ob 14. uri pri Peršmanu v Podpeci**

Srečali se bomo bivši partizani, aktivisti in demokrati treh dežel, Slovenije, Italije in Avstrije. Poleg govorov bo tudi kulturni spored. Za popestritev bo igrala godba na pihala iz Šmihela.

Vabljeni vsi koroški Slovenci, ki ste trpeli pod nacifašizmom in doprinesli svoj delež v borbi proti fašizmu. Vabimo tudi vse borce, ki so se v času nacizma borili na Koroškem. Prav posebno je vabljen mladina. Skupno bomo demonstrirali našo življenjsko voljo in se skupno izrekli proti zopet porajajočemu neofašizmu.

Svobodno podjetništvo in Jugoslavija

Prestrukturiranje jugoslovanskega gospodarstva, organiziranje novih manjšin podjetij, spremembe lastniških odnosov in zakonske osnove so bile glavne teme dvodnevne seminarja v bohinskem izobraževalnem centru Gea-College.

Seminar je potekal pod naslovom „Sodobno podjetništvo in Jugoslavija“, namenjen pa je bil vsem bodočim ali na novo nastalim podjetnikom in novinarjem. Podjetništvo je namreč področje, ki je bilo v Jugoslaviji vseskozi zanemarjeno in to tako v šolah kot v praksi. Malih podjetij v Jugoslaviji in Sloveniji skorajda ni, kajti ne gre jih zamenjevati z obrtništvom, ki deluje po povsem drugih načelih. Že bežna primerjava s Švedsko pokaže, da imajo Švedi kar 30% podjetij, v katerih dela do 50 delavcev, v Jugoslaviji pa je takih podjetij le nekaj odstotkov. Prava podjetja so se začela šele pri 55 in več zaposlenih.

Sicer pa je značilnost vseh socialističnih gospodarstev masovna proizvodnja in masovno zaposlovanje, posledica pa tako imenovana „socialistična črna luknja“.

To je kronično pomanjkanje malih in srednjih podjetij.

Gea – College šola je prva polprivatna šola v Sloveniji in Jugoslaviji, ki naj bi posredovala tovrstno znanje. V šoli delujejo priznani strokovnjaki iz stroke in prakse, največ pa je profesorjev z obeh fakultet, to je ljubljanske in mariborske, ki so svoje znanje izpopolnjevali v tujini, predvsem v ZDA.

Gea – College je bila organizirana v kontekstu širše zasnovane akcije Zveznega izvršnega sveta, ki naj bi z različnimi oblikami delno saniral, delno pa prestrukturiral jugoslovansko gospodarstvo. Osnovna razlika od prejšnjih neuspešnih reform pa je v tem, da bo prvo načelo vseh sprememb profit. To je nova kategorija, ki mora končno dobiti pravo mesto v jugoslovanski ekonomiji.

Na otvoritvi Gea – Collega, ki je bila ob koncu seminarja in v nasprotju z mnogimi podobnimi nerazkošna, vendar kratka in prijetna, je prof. Maks Tajnikar dejal, da šola zaenkrat še ne bo dala toliko milijonarjev kot jugoslovanski loto, da pa velja na vsak način poskusiti.

Zdenka Varga-Novljan

Naročite in širite Slovenski vestnik!

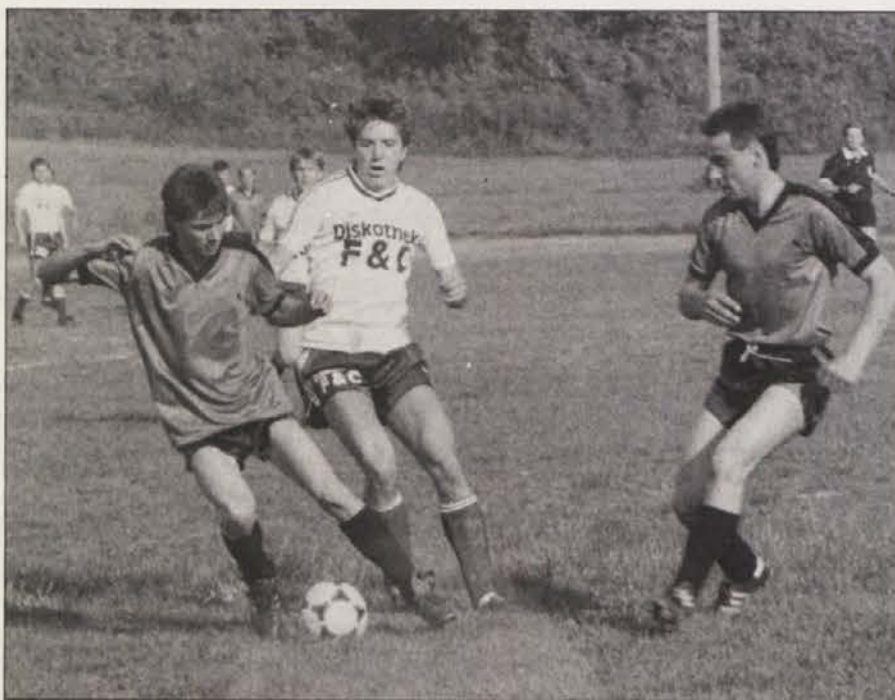
Zmaga po sreči!

Nepričakovano se večkrat vendar uresniči! Tako srečo so imeli tudi nogometaši DSG Sele, ki so v nedeljo v bistvu brez izgledov na zmago nastopili v Podkrnosu, pa so odnesli domov obe točki. Pa ne le to: v prvem polčasu so imeli Selani le dve priložnosti za zadetek (Siegfried Užnik je obakrat streljal tesno mimo gola), medtem ko so domačini kar oblegali vrata Selanov. Obramba Selanov se je že močno majala, toda domačini so zapravljali po vrsti vse možnosti.

V drugem polčasu so se Selani nekoliko ujeli, obramba je zaigrala pre-

cej bolj zbrano in iz nasprotnega napada je Pristovnik z močnim strelom zadel točno v kot. To je bil zlati zadetek dneva, ki je končno pomenil tudi zmago. V 85. minuti so igralci Podkrnosa zadeli še vratnico, minuto navrh pa Siegfried Užnik prečko. Seveda pa Selane tudi ta zmaga ne more več rešiti, saj so si že v jesenskem delu nabrali prevelik zaostanek za predzadnjim.

V koroški ligi pa se SAK lahko v bistvu sramuje, saj je proti Mölltalu dosegel le pičel remi. Šampanjec pa so že postavili v led v Wolfsbergu,

Obramba Selanov se je sicer majala, a Podkrnos ni zadel.

Slika: Mohar

Trikrat

Najboljši kolezarji sveta, ki sodelujejo na Giru d'Italia se bodo za rožnato majico borili tudi po koroških cestah. 31. maja bodo trikrat prevozili krožno progo od Celovca preko Krive vrbe, Vrbe, Šentilja, Bilčovsa in Kotmare vasi nazaj v Celovec. Pričakovati je, da bodo skozi Bilčovs vozili ob 13.40, 14.58 in 16.17 uri.

Koroška liga

1. WAC	24	13	9	2	41:15	35
2. Pliherk	24	14	4	6	40:21	32
3. Trg	24	13	6	5	33:18	32
4. SAK	24	8	14	2	25:15	30
5. Wietersdorf	24	11	6	7	39:21	28
6. FC Sentvid	24	7	12	5	20:15	26
7. Breže	24	9	7	8	39:38	25
8. Rapid Lienz	24	8	7	9	39:36	23
9. Klopjnj	24	7	8	9	30:40	22
10. VSV/Beljak	23	6	7	10	26:29	19
11. ATUS Borov.	24	6	7	11	29:38	19
12. Wolfsberg	24	7	5	12	28:40	19
13. Mölltal	24	6	5	13	19:36	17
14. Irschen	23	2	3	18	14:60	7

Spodnja liga-vzhod

1. Treibach	24	15	6	3	43:15	36
2. Liebenfels	24	14	7	3	47:22	35
3. ASK Celovec	24	14	6	4	53:28	34
4. Zrelec	24	13	5	6	47:19	31
5. St. Leonhard	24	9	9	6	27:24	27
6. Mostič	25	8	9	8	28:32	25
7. Sentandraž	25	6	12	7	31:43	24
8. Vetrinj	24	7	9	8	26:22	23
9. ASV Celovec	24	7	8	9	33:31	22
10. Bilčovs	24	4	12	8	26:33	20
11. Ruda	24	7	6	11	21:34	20
12. Žitara vas	24	5	9	10	18:35	19
13. Dobrla vas	24	2	7	15	15:45	11
14. Frantschach	24	3	5	16	23:55	11

Spodnja liga-zahod

1. Matrei	24	13	6	5	60:26	32
2. Lendorf	24	12	5	7	39:32	29
3. Brnca	24	11	6	7	48:38	28
4. Baldramsdorf	24	11	3	10	47:41	25
5. Smohor	24	9	7	8	42:39	25
6. Trebinje	24	10	5	9	28:30	25
7. Baško jezero	24	11	3	10	37:41	25
8. Rožek	24	7	9	8	41:40	23
9. Sentjakob	24	9	4	11	40:40	22
10. Landskron	24	8	6	10	29:32	22
11. Sachsenburg	24	9	4	11	38:54	22
12. Vernberk	24	7	6	11	35:41	20
13. Magdalen	24	6	7	11	32:45	19
14. Radenthein	24	7	5	12	33:50	19

1. razred D

1. Velikovec	24	21	2	1	84:13	44
2. Grebinj	24	16	6	2	42:15	38
3. Metlova	24	12	6	6	47:28	30
4. Šentpavel	24	9	9	6	35:31	27
5. Pokrče	24	10	3	11	39:33	23
6. Železna Kapla	24	7	9	8	36:39	23
7. Globasnica	24	6	9	9	41:45	21
8. Reichenfels	24	8	5	11	33:42	21
9. Galicija	24	9	3	12	38:52	21
10. Podkrnos	24	8	4	12	30:46	20
11. Labot	24	9	2	13	23:41	20
12. Šmihel	24	8	3	13	25:32	19
13. Sinča vas	24	8	3	13	33:54	19
14. Sele	24	2	6	16	23:58	10

NOGOMETNO OGLEDALO

SAK – Mölltal 1:1 (0:0)
Trnja vas, 150 gledalcev, sodnik Hauk (povprečen); **postava SAK:** Oraže; Čertov (61. Blajs), Stern, L. Sadjak, Kreutz; Urank, M. Sadjak, Velik (15. F. Sadjak), Florijančič; Ogris, Galo. **Gol za SAK:** Urank (63.).

ATUS Borovlje – Pliherk 1:2 (1:0)
Borovlje, 350 gledalcev, sodnik Ebner (dobar); **postava Borovlj:** Schwarz; Lutz, Kohls, Sagmeister, Luther; Gojkovič, Schweiger, F. Spendier, M. Spendier; Oraže (75. Ottacher), Maver; **postava Pliherka:** Maček; Krausler, Wölbl, Terčič, Wriesnig; Urnik, Dlopst, Liesnig, Skof; Wuntschek (37. Pachoinig), Knauder. **Gol za Borovlje:** Sagmeister (29.); **gola za Pliherk:** Urnik (58.), Krausler (84.). **Ostali rezultati:** WAC – Wietersdorf 1:0, Klopjnj – Rapid Lienz 1:1, Irschen – Trg 0:3, FC Sentvid – ATSV Wolfsberg 1:1, VSV Beljak – Breže 1:3.

Liebenfels – Bilčovs 4:1 (2:0)
Liebenfels, 300 gledalcev, sodnik Ruch (brez napak); **postava Bilčovsa:** H. Schaubig; G. Schaubig, Partl, F. Quantschnig, S. Quantschnig; **Hobel,** Krainer, **Schlemitz;** Karlovčan, A. Quantschnig, Kuess. **Gol za Bilčovs:** A. Quantschnig (90.).

Vetrinj – Dobrla vas 4:0 (2:0)
Vetrinj, 200 gledalcev, sodnik Fischer (dobar); **postava Dobrle vasi:** Hofstätter; Lesjak (65. Golautschnig), Appe, Karel, Opjetnik; Mišic, Pasterk, Jörg, Sientschnig; Wegscheider, Marin. **Ostali rezultati:** ASK Celovec – Žrelec 1:1, Frantschach – Šentandraž 2:2, Treibach – Ruda 1:0, Mostič – ASV Celovec 1:1.

Podkrnos – Sele 0:1 (0:0)
Podkrnos, 80 gledalcev, sodnik Mayerhofer (izredno slab); **postava Selanov:** Silvo Užnik; Stern, Božič, Siegfried Užnik, Pristovnik; **Kulmež;** Ando Oraže, Edi Oraže (46. Flori Oraže), **Pavel Čertov;** Mario Oraže, **Hribernik.** **Gol za Sele:** Pristovnik (80.). **Ostali rezultati:** Šmihel – Labot 3:2, Reichenfels – Globasnica 1:1, Pokrče – Sinča vas 1:2, Galicija – Velikovec 1:4, Metlova – Grebinj 0:1, Šentpavel – Železna Kapla 2:1.

Preitenegg – Žvabek 3:4 (2:1)
Gole za Žvabek so dosegli: Sumper (2), Pansi, Schlatte. Žvabek je zdaj z 28 točkami na tretjem mestu, Rikarja vas pa s 24 točkami šesta.

Slovenski šahisti odločili dvoboj!

Mladi šahisti slovenske gimnazije oz. SŠZ in SŠK „Obir“ so odločili prvi dvoboj med najboljšimi igralci šolarskega pokala zgornje in južne Koroške v Velikovecu. Južna Koroška je presenetljivo in visoko premagala tekmece iz zgornje Koroške z 10,5:6,6 točke.

Največ so k zmagi prispevali in jo končno tudi zagotovili dijaki slovenske gimnazije s 5,5 točke (zmagali so Aleksander in Dunja Lukan, Peter Ratschnig, Boris Gallob in Borut Živkovič, remiziral pa Marko Gallob) ter zmagovalca šolarskega pokala 1989/90 Hans-Christian in Harald Wolte (oba SŠK Obir-Železna Kapla) z remijem oz. zmagi.

Za ekipo spodnje Koroške – igralo se je na 17 deskah – so nastopili še: Herwig Pilaj, Ewald Jernej, Anni Jaritz (vsi remi) ter Boris Horvath in Balak Kazeminejao.

Nogometna ekipa slovenske gimnazije je dosegla tretje mesto.

Naši dijaki med najboljšimi!

Dijaki Zvezne gimnazije za Slovence so se ponovno uveljavili na športnem področju: nogometaši višjih stopenj so na deželnem šolskem prvenstvu dosegli tretje mesto, šahovska ekipa gimnazije pa je postala četrta.

Erih Oraže, Janez Tratar, Peter Wrolich, Robert Sturm, Flori Oraže, Marjan Šmid, Aleksander Mak, Vladimir Buchwald, Igor Ogris, Kristijan Hribernik, Simon Sadjak, Martin Fera in Florijan Mohar so na nogometnem prvenstvu šol nastopili celo kot favoriti za prvake, toda v polfinalni tekmi niso bili ustrezno zbrani.

Po napaki obrambe in nesrečnem avtogolu Petra Wrolicha so izgubili proti HAK iz Beljaka z 0:2, zato pa so se bolje odrezali v tekmi za 3.

mesto, v kateri so premagali celovško HTL z 2:0. Lep prodor po levi strani je Kristijan Hribernik zaključil z ostrim strelom, katerega je branilec HTL odbil le še v lastni gol, nekaj minut pred koncem pa je bil z glavo uspešen Igor Ogris. Častni zadetek HTL pa je preprečil dobro razpoloženi vratar Erih Oraže.

Za uspeh pa lahko smatramo tudi 4. mesto šahovske ekipe (Sandi in Dunja Lukan, Marko in Boris Gallob), ki je dosegla tri zmage in v končnem obračunu le za dve točki zaostala za prvakom. Med ekipami iz spodnje Koroške pa so bili slovenski šahisti najboljši.

Uspešni šahisti pod vodstvom Mirka Lausseggerja.